

АНОТАЦІЇ

Агєєнко Т.А., Корольова О.В. Формування ціннісних орієнтацій особистості в полікультурному художньому просторі

У статті висвітлено актуальні проблеми формування емоційно-естетичної культури молоді, розглянуто універсальний механізм розвитку творчого потенціалу й мислення особистості. Розкрито значення інтегративної технології сприймання художніх творів.

Ключові слова: поліхудожній культурний простір, мистецтво, інтеграція, сприймання, ціннісні орієнтації особистості.

Александров В.М. Навчання студентів-магістрів професійно орієнтованої англійської мови засобами інтенсивної методики

У статті розглянуто модель інтенсивного навчання студентів-магістрів, що має забезпечити оволодіння професійно орієнтованою англійською мовою з урахуванням комунікативних і професійних потреб відповідної спеціальності. Запропонована модель інтенсивного навчання включає конкретні етапи та підетапи, а також відповідні лексичні, граматичні й комунікативні орієнтири.

Ключові слова: модель інтенсивного навчання, професійно орієнтована англійська мова, мовленнєві вміння.

Александрова О.Ф. Інтерактивні методи навчання як засіб дидактичної адаптації студентів немовних спеціальностей

У статті розглянуто впровадження інноваційних технологій у сучасній вищій школі, метою яких є адаптація студентів до умов університетської освіти. Висвітлено досвід, набутий у процесі дидактичної адаптації студентів немовних спеціальностей, які вивчають іноземну мову. Особливу увагу в навчальному процесі приділено організації дидактичних ігор з використанням професійно орієнтованої лексики.

Ключові слова: адаптація, педагогічна технологія, дидактичні ігри.

Алтухова А.В. Історичні аспекти розвитку принципу міцності знань

Принцип міцності знань пройшов тривалий шлях. Обґрунтування та тлумачення цього принципу були зумовлені розвитком системи освіти на тому чи іншому етапі розвитку суспільства. У статті викладено погляди провідних педагогів на проблему міцного засвоєння знань.

Ключові слова: знання, міцні знання, принцип міцності знань, міцність і свідомість засвоєння.

Алфімов Д.В. Філософсько-педагогічний зміст виховання лідерських якостей особистості

У статті розглянуто основні теоретичні підходи щодо виховання лідерських якостей особистості. Проведено ретроспективний аналіз науково-педагогічних ідей із цього питання.

Ключові слова: лідер, лідерство, лідерські якості, вожацтво.

Амеліна С.М. Стан розвитку культури професійного спілкування студентів аграрних ВНЗ

У статті розкрито питання професійної культури й аналізу стану розвитку культури професійного спілкування студентів аграрних ВНЗ. Доведено необхідність і важливість формування культури професійного спілкування.

Ключові слова: професійна культура, професійне спілкування, формування.

Андрєєв М.В. Підліток у контексті проблеми формування толерантної особистості

У статті розкрито проблему формування толерантності в підлітків з погляду особливостей підліткового віку. Визначено завдання вчителів з вирішення цієї проблеми.

Ключові слова: підліток, толерантність, учитель, особистість.

Анісімова А.О. Визначення мови-джерела трансферу та інтерференції при вивченні майбутніми перекладачами другої іноземної мови в умовах штучного субординативного трилінгвізму

У статті розглянуто психолінгвістичні особливості оволодіння другою іноземною мовою. Розкрито субординативний трилінгвізм як умови, в яких відбувається оволодіння другою іноземною мовою, та трансфер й інтерференцію як явища, які впливають на ефективність формування граматичних навичок говоріння німецькою мовою як другою іноземною.

Ключові слова: інтерференція, субординативний трилінгвізм, трансфер.

Бабакіна О.О. Методичні основи формування комунікативних умінь і навичок в учнів початкової школи

У статті розглянуто методичні основи комунікативних умінь і навичок в учнів початкової школи.

Ключові слова: компетентності, уміння, навички, комунікативно-мовленнєвий аспект.

Бєляєв С.Б., Петриченко Л.О. Методичні основи формування готовності вчителя до використання форм і методів інтерактивного навчання

У статті розглянуто питання професійної підготовки у ВНЗ педагогічного профілю. Провідною є думка про необхідність створення умов для оволодіння студентами активними методами навчання відповідно до сучасних тенденцій оновлення форм і методів організації навчального процесу.

Ключові слова: професійна підготовка, інтерактивне навчання, навчальний процес.

Биковська О.В. Пізнавальний та практичний етапи реалізації компетентністного підходу в позашкільній освіті

У статті розглянуто пізнавальний та практичний етапи реалізації компетентністного підходу в позашкільній освіті. Окреслено форми й методи роботи у процесі групової та індивідуальної роботи гуртківців у позашкільній освіті. Обґрунтовано важливість їхнього застосування.

Ключові слова: етапи реалізації, компетентністний підхід, позашкільна освіта.

Биковський Т.В. Особливості функціонування гуртків інформаційних технологій позашкільних навчальних закладів

У статті висвітлено особливості та зміст роботи комп'ютерних гуртків у сучасних умовах у процесі оволодіння інформаційними технологіями. Обґрунтовано ефективність застосування групових та індивідуальних форм роботи з учнями.

Ключові слова: комп'ютерний гурток, позашкільна освіта, інформаційні технології.

Блудова Ю.О. Інноваційне навчання як складова професійної підготовки майбутнього вчителя

Система підготовки вчителів має свій зміст, який визначається особливостями й закономірностями професійно-педагогічної спрямованості навчального процесу, передбачає реалізацію форм і методів засвоєння знань, умінь та навичок.

Інноваційну активність майбутнього вчителя в умовах оновлення професійної підготовки можна розглядати як якісну характеристику його особи, яка свідчить про орієнтацію на творчість.

Ключові слова: професійна підготовка, педагогічна інноватика, інноваційна активність.

Бобринок В.А. Особливості формування готовності учнів спеціальної школи з відхиленнями в розумовому розвитку до професійного самовизначення

У статті розглянуто проблему формування готовності учнів спеціальної школи до професійного самовизначення з урахуванням їхніх схильностей до різних професій, рис характеру та типу мислення.

Ключові слова: самовизначення, відхилення в розумовому розвитку, учень спеціальної школи.

Бойко С.М. Роль учителя в профілактиці насильства в сім'ї

У статті розкрито роль педагога в запобіганні насильству в сім'ї, зокрема основи психолого-педагогічної роботи вчителя з батьками учнів та із самими учнями як майбутніми батьками. Обґрунтовано важливу роль профілактики сімейного насильства у формуванні педагогічної культури дітей як майбутніх батьків. У свою чергу, це вимагає цілеспрямованої підготовки вчителів до роботи із запобіганням насильству в сім'ї.

Ключові слова: учитель, насильство в сім'ї, психолого-педагогічна робота.

Бочарова О.А. Творчі здібності в дослідженнях зарубіжних науковців

У статті розглянуто творчі здібності в дослідженнях зарубіжних науковців. Розкрито елітарну та егалітарну концепції творчості, психологічну конструкцію А. Стжалецького “Стиль творчої поведінки”.

Ключові слова: творчість, здібності, креативність, процес, діяльність.

Віндюк А.В. Аналіз змісту професійної підготовки фахівців готельно-курортної справи у вищих навчальних закладах

У статті проаналізовано зміст професійної підготовки фахівців готельно-курортної справи спеціальності 6.010207 “Готельне господарство” трьох вищих навчальних закладів України, подано розподіл часів з дисциплін нормативної та варіативної частин навчального плану Класичного приватного університету. Розглянуто проблему підготовки фахівців готельно-курортної справи.

Ключові слова: готельне господарство, готельно-курортна справа, навчальний план, нормативна частина, варіативна частина, фахівець.

Волкова Н.П. Засоби підготовки майбутніх педагогів до здійснення переконувальної комунікації

У статті з'ясовано сутність, структуру переконувального впливу та його значення для педагогічної комунікації; обґрунтовано ефективність засобів підготовки майбутніх педагогів до здійснення переконувальної комунікації.

Ключові слова: комунікація, переконувальна комунікація, підготовка майбутніх педагогів до здійснення переконувальної комунікації.

Галус О.М. Процес адаптації як невід'ємна складова розвитку професіоналізму майбутніх фахівців у ВНЗ

У статті проаналізовано процес адаптації студентів вишів до навчання та нових умов життєдіяльності. Успішна професійна адаптація студентів є складним, цілісним, динамічним і неперервним процесом та результатом, які істотно впливають на розвиток їх професіоналізму.

Ключові слова: адаптація, професійна адаптація, професійний розвиток, професійна компетентність.

Гандабура О.В. Особливості професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи

У статті проаналізовано нормативно-правові документи, що регулюють питання професійно-педагогічної підготовки фахівців з початкової освіти. Автор розкриває особливості професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи та особливі якості, якими повинен володіти майбутній учитель початкових класів.

Ключові слова: професійно-педагогічна підготовка, нормативно-правові документи, ступенева підготовка.

Гончаренко Ю.В. Формування когнітивної сфери молодших школярів у процесі хореографічної діяльності

У статті на основі аналізу педагогічної та мистецтвознавчої літератури визначено зміст хореографічної діяльності, спрямованої на формування когнітивної сфери молодших школярів.

Ключові слова: естетичний розвиток, когнітивна сфера, молодші школярі, хореографічна діяльність.

Гороховська Т.В. Особливості використання юридичних термінів у навчальному та науковому спілкуванні

У статті визначено особливості використання юридичних термінів у навчальному та науковому спілкуванні. Розглянуто та проаналізовано актуальні питання, пов'язані з доцільністю використання юридичних термінів у професійному спілкуванні правників.

Ключові слова: термін, юридичний термін, юридична термінологія, ознаки терміна.

Гринько Т. Кіномистецтво як засіб духовно-морального виховання майбутніх учителів

У статті розкрито можливості духовно-морального виховання майбутніх учителів засобами кіномистецтва. Описано досвід роботи студентського кіноклубу, запропоновано добірку кінострічок.

Ключові слова: духовно-моральне виховання, кіномистецтво, майбутні учителі, клуб, позанавчальна виховна робота.

Гришко А.Ю. Проблема цінності самореалізації майбутніх педагогів на сучасному етапі

У статті розглянуто проблему формування цінності самореалізації в майбутніх педагогів у контексті євроустримлення українського суспільства. Розкрито значення й перспективи формування цінності самореалізації в рамках загальної аксіологічної культури майбутнього освітянина. Експліковано можливі суперечності та труднощі в ході виконання поставленого завдання, запропоновано в концептуальному вигляді положення про форми, засоби й особливості відповідної професійної підготовки майбутніх педагогів.

Ключові слова: самореалізація, майбутній педагог, міждисциплінарний простір.

Гуров С.Ю. Характеристика професійно значущих якостей майбутнього вчителя, підготовленого до особистісно орієнтованого викладання англійської мови

У статті охарактеризовано загальні й специфічні професійно значущі якості майбутнього вчителя, підготовленого до особистісно орієнтованого викладання англійської мови. Акцентовано увагу на значущості впровадження у ВНЗ спеціальної методики підготовки майбутніх учителів до особистісно орієнтованого викладання англійської мови.

Ключові слова: професійно значущі якості, професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя англійської мови, ключові компетенції, особистісно орієнтоване викладання англійської мови.

Гурова Д.Д. Особливості вивчення курсу “Історія розвитку світового туризму”

У статті розкрито особливості вивчення курсу “Історія розвитку світового туризму”. Розглянуто основні теми курсу, проаналізовано завдання для практичної, самостійної роботи студентів, висвітлено джерельну базу курсу та проблеми її використання.

Ключові слова: курс “Історія розвитку світового туризму”, самостійна робота, вищий навчальний заклад.

Дейниченко Г.В. Забезпечення професійно-особистісного компонента готовності студентів педагогічних ВНЗ до технічного конструювання

У статті охарактеризовано професійно-особистісний компонент готовності майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей до технічного конструювання, розкрито шляхи забезпечення ефективності формування професійно-особистісних якостей студентів, значущих для технічного конструювання.

Ключові слова: природничо-математичні спеціальності, технічне конструювання, готовність студентів до технічного конструювання, професійно-особистісний компонент готовності, групові форми організації навчання.

Деркач І.В., Сінькова Т.І. Диференційоване навчання майбутніх інженерів-програмістів англійського діалогічного мовлення за умов використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій

У статті розкрито питання впровадження диференційованого навчання майбутніх інженерів-програмістів англійського діалогічного мовлення за умов використання інформаційно-комунікаційних технологій. Обґрунтовано доцільність використання комп’ютерної програми для організації диференційованого навчання англійського діалогічного мовлення.

Ключові слова: диференційоване навчання, інформаційно-комунікаційні технології, майбутні інженери-програмісти.

Дзюбата З.І. Критерії та рівні сформованості комунікативних умінь майбутніх аграрників у процесі інтеграції навчальних дисциплін

У статті охарактеризовано компоненти, визначено критерії та рівні сформованості комунікативних умінь майбутніх фахівців-аграрників в умовах інтеграції навчальних дисциплін під час навчання в аграрних ВНЗ.

Ключові слова: комунікативні вміння майбутніх аграрників, компоненти, критерії сформованості, показники сформованості, рівні сформованості.

Динько В.А. Педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників з професії “слюсар з ремонту автомобілів”

У статті розглянуто педагогічні умови впровадження в навчальний процес нових технологій навчання, а також педагогічні умови організації виробничої практики учнів ПТНЗ в умовах реального виробництва. Крім того, визначено педагогічні умови підвищення ефективності навчального процесу в цілому на засадах інтенсифікації.

Ключові слова: навчальний процес, педагогічні умови, професійна компетенція, професійні вміння та навички, сучасні виробничі технології обладнання, інноваційні педагогічні технології, особистісно орієнтоване навчання.

Дяченко М.Д. Розвиток творчої індивідуальності – основна функція процесу професійної підготовки майбутніх журналістів

У статті здійснено спробу розкрити сутність понять “творчість” і “творча індивідуальність журналіста”; висвітлено філософські, педагогічні, психологічні та журналістські підходи до розуміння феномену творчості, доведено важливість і необхідність формування творчої індивідуальності майбутнього журналіста у процесі професійної освіти.

Ключові слова: журналіст, особистість, професійна освіта, розвиток, самовдосконалення, самореалізація, творча індивідуальність, творчість.

Єрмак Л.С. Європейський досвід підготовки молодших спеціалістів у коледжах

У статті розглянуто зарубіжний досвід підготовки молодших спеціалістів у сфері технікумів та коледжів деяких країн Європи.

Ключові слова: досвід професійного навчання, реформування професійної освіти, коледж.

Зеленська Л.Д. Колегіальні органи управління в контексті “польського”, “австрійського” та “російського” проектів становлення вищої школи в Україні XVII–XVIII століття

У статті на основі історико-порівняльного аналізу висвітлено генезу, зміст і напрями діяльності колегіальних органів у структурі управління вищою школою в межах “польського”, “австрійського” та “російського” проектів розбудови вищої (університетської) освіти в українських землях протягом XVII – XVIII ст.

Ключові слова: колегіальні органи, університет, управлінська структура.

Зєня Л.Я. Психолого-педагогічні умови реалізації системи професійно-методичної підготовки вчителя іноземної мови старшої профільної школи

У статті порушено проблему професійної підготовки вчителя до профільного навчання іноземних мов у старшій школі. Розглянуто освітнє середовище, його струк-

турні компоненти як психолого-педагогічні умови формування професійної компетентності вчителя іноземної мови старшої профільної школи.

Ключові слова: старша профільна школа, учитель іноземної мови, професійна підготовка, освітнє середовище.

Золочевський В.В. Творче застосування вітчизняного педагогічного досвіду організації фізкультурно-масової роботи зі студентською молоддю

У статті визначено перспективи застосування позитивного педагогічного досвіду організації фізкультурно-масової роботи зі студентською молоддю. Автором виявлено, що в сучасних умовах на творче застосування заслуговують такі педагогічно цінні здобутки: широка пропаганда фізичної культури та спорту; популяризація масових видів спорту; зміцнення фізкультурних колективів; тісна співпраця з органами місцевого самоврядування; підготовка інструкторів з фізкультурно-масової роботи; організація літніх спортивних оздоровчих таборів.

Ключові слова: фізкультурно-масова робота, студентська молодь, застосування педагогічного досвіду.

Ігнашина-Стоколяс А.О. Проблеми мистецької освіти в початковій школі

У статті розглянуто проблемні питання підготовки та проведення уроків мистецького напряму, зокрема образотворчого, у початковій школі. Запропоновано шляхи, методи, форми підготовки та проведення таких уроків як системи психологічного розвантаження й пізнання навколошнього світу через практичну творчу роботу школярів.

Ключові слова: проблема мистецької освіти, образотворче мистецтво, психологічне розвантаження, пізнання навколошнього світу.

Ільїна О.О. Особливості спілкування в педагогічному колективі

У статті висвітлено питання спілкування педагога з учнями і їх батьками, колегами. Набуття уміння дотримуватися певних правил поведінки при спілкуванні сприяє оволодінню особистісною культурою, що є елементом професійної культури спілкування.

Ключові слова: педагогічне спілкування, педагогічний колектив, навчально-виховний процес, конфлікт.

Кабанець М.М. Фасилітація творчої діяльності студентів на заняттях з англійської мови у вищому технічному навчальному закладі

У статті проаналізовано сутність та способи фасилітації викладачами творчої діяльності студентів на заняттях з англійської мови у вищих технічних навчальних закладах. Під час фасилітації викладачем творчої діяльності студентів найважливішим є створення умов, які дають студентам змогу максимально виявляти ініціативу, спонтанність; експериментувати, не відчуваючи страху перед неправильними рішеннями та помилками. Головна мета цього процесу – вивільнити творчі сили студента, причому педагогічний вплив має стимулювати природний процес саморозвитку, не нав'язуючи неприродних для конкретної особистості моделей розвитку.

Ключові слова: фасилітація, творча діяльність, студент вищого технічного закладу, заняття з англійської мови.

Каверіна О.Г. Цілі й завдання професійної підготовки майбутніх фахівців технічного профілю в Україні в контексті інтеграції освіти

У статті обґрунтовано цілі й завдання професійної підготовки майбутніх фахівців технічного профілю в Україні в контексті інтеграції освіти. Процес професійної комунікації у вищій технічній школі не є предметом однієї спеціальної дисципліни, а будується на синтезі гуманітарної, природничо-наукової й технічної складових. Особливість професійної комунікації вбачається нами в тому, що в ній пов'язані воєдино два найважливіших взаємозумовлених види людської діяльності: професійна й мовна.

Ключові слова: інтеграція освіти, професійна підготовка, фахівець технічного профілю.

Канівець Е.І., Оніпченко Л.Н. Психолого-педагогічні аспекти кейс-методу

У сучасних умовах кейс-метод набуває дедалі більшої популярності: розуміння його суті, а також основних психолого-педагогічних принципів допомагає викладачеві розробляти й використовувати цей новий інтерактивний навчальний метод для розвитку творчого потенціалу студентів і цілого ряду важливих навичок.

Ключові слова: кейс-метод, психолого-педагогічні принципи, викладач, творчий потенціал.

Каракатсаніс Т.В. Використання інтерактивних методів навчання в педагогічному коледжі

У статті розкрито особливості використання інтерактивних методів у педагогічному коледжі, які сприятимуть підвищенню ефективності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Розглянуто спільні характеристики ІМ, фактори, які необхідно брати до уваги при виборі ІМ. Наведено фрагменти занять з їх використанням.

Ключові слова: інтерактивне навчання, інтерактивні методи, педагогічний коледж.

Кендзьор П.І. Полікультурне виховання особистості засобами історичної освіти

Історична освіта в Україні в сучасних умовах виконує важливу роль у підготовці молодих громадян до життя в багатокультурному суспільстві, сприяючи його інтеграції та консолідації. Виховання в учнів позитивних установок і навичок комунікації та взаємодії в багатонаціональному й поліконфесійному українському суспільстві є актуальним завданням історичної освіти.

Ключові слова: полікультурне виховання, історична освіта, особистість, підготовка молодих громадян.

Кісенко О.О. Особливості професійної діяльності майбутнього соціального працівника

У статті подано авторське бачення особливостей професійної діяльності майбутнього соціального працівника. Обґрунтовано необхідність цілеспрямованої роботи з вирішення проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників.

Ключові слова: соціальний працівник, фахівець, професійна діяльність.

Клачко В.М. Аналіз досвіду підготовки менеджерів до управлінської діяльності у вищих навчальних закладах США

У статті проаналізовано досвід підготовки майбутніх керівників у вищих навчальних закладах США. Підготовка управлінських кадрів у США здійснюється за трьома напрямами: бізнес-школи загальної системи освіти, приватна мережа навчальних закладів Американської асоціації управління і освіти та безпосередньо в промислових фірмах. При цьому в її основі лежать два абсолютно протилежних підходи. Один з них робить акцент на наближенні процесу навчання до реальної ділової практики, другий – на вивченні теорії та основ її застосування на практиці.

Ключові слова: менеджмент, менеджер, навчальний заклад, бізнес-школи, бізнес-гра, метод аналізу конкретних ситуацій.

Клєба А.І., Четаєва Л.П. Впровадження інформаційно-комп'ютерних засобів навчання в освіті

У статті розглянуто питання впровадження інформаційно-комп'ютерних засобів навчання в освіті. Обґрунтовано важливість зазначеної проблеми для практичної діяльності.

Ключові слова: науково-технічна революція, інформаційно-комп'ютерні засоби навчання, синергетичний підхід.

Коваленко О.А. Організаційні засади навчання обдарованих і талановитих дітей

У статті розкрито конкретні педагогічні аспекти найбільш ефективних педагогічних систем навчання обдарованих і талановитих дітей. Проаналізовано праці провідних психологів та педагогів стосовно організаційних зasad навчання обдарованих і талановитих дітей.

Обґрунтовано основні стратегії навчання обдарованих і талановитих учнів. Схематично зображенено та розкрито розвиток системи управління освітою обдарованих дітей.

Ключові слова: обдарована дитина, талановита дитина, стратегія навчання, організація навчального процесу.

Колесник І.О. Питання педагогічного стимулювання навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів в історії зарубіжної педагогічної думки другої половини XIX століття

Статтю присвячено актуальній історико-педагогічній проблемі педагогічного стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів загальноосвітніх навчальних закладів України в другій половині XIX ст. Простежено розвиток ідеї педагогічного стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнівської молоді в історії зарубіжної думки, виявлено витоки й доведено внесок зарубіжних педагогів у розробку теоретичних питань досліджуваної проблеми.

Ключові слова: педагогічне стимулювання, учні, навчально-пізнавальна діяльність, загальноосвітні навчальні заклади.

Кондратова Л.Г. Управління проектною діяльністю учнів у позаурочному виховному середовищі загальноосвітньої школи

У статті проаналізовано проблеми управління проектною діяльністю учнів, яка організується вчителем у виховному середовищі загальноосвітньої школи. Розкрито вміння й навички, основні завдання сучасного вчителя, які необхідні керівнику проектної позаурочної діяльності, котрий організує проектну діяльність. Розглянуто вміння й навички, яких набувають учні в ході практичної проектної діяльності.

Ключові слова: виховне середовище, виховна робота, проектна технологія, завдання вчителя, вміння й навички керівника, вміння та навички учнів, виховні позаурочні проекти.

Котикова О.М. Концептуальні орієнтири психолого-педагогічної підготовки майбутніх юристів

У статті визначено концептуальні орієнтири створення системи психолого-педагогічної підготовки майбутніх юристів на засадах експеріmentalno-рольового підходу. Автор розкриває мету такої підготовки, принципи та інші ключові поняття.

Ключові слова: концепція, психолого-педагогічна підготовка майбутніх юристів, експеріmentalno-рольовий підхід, особистісно-рольова компетентність, професійно-рольова компетентність, полірольова професійна спрямованість.

Кравченко В.М. Теоретико-педагогічні основи спонукання освітян до прискорення професійного зростання в процесі магістерської підготовки

У статті на основі аналізу психолого-педагогічних досліджень розкрито особливості спонукання магістрів до прискорення їхнього професійного зростання в умовах навчання в магістратурі.

Ключові слова: спонукання, стимулювання, прискорення, професійне зростання, заохочення.

Кудінов М.В. Необхідність вивчення системного проектування в процесі професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів

У статті обґрунтовано необхідність навчання системного проектування в процесі професійної підготовки студентів інженерно-педагогічних спеціальностей.

Ключові слова: системне проектування, професійна підготовка, студенти інженерно-педагогічних спеціальностей.

Кушнірік Н.Я. Вплив соціального оточення на розвиток творчих здібностей та особистісних особливостей дошкільника

У статті обґрунтовано необхідність розвитку особистісних особливостей дошкільника та вплив соціального оточення на розвиток творчого дошкільника.

Ключові слова: соціальне оточення, творчі здібності, творчий дошкільник.

Ларіна Н.Б. Принципи відбору змісту підвищення кваліфікації педагогічних працівників

У статті порушено питання змісту підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Визначено принципи відбору змісту професійного навчання вчителів на курсах підвищення кваліфікації на модульній основі.

Ключові слова: педагогічна освіта, професійна компетентність, педагогічні умови.

Лисенко С.А., Пятак Н.М. Моральне виховання молоді в діяльності позашкільних закладів освіти

У статті розглянуто особливості морального виховання молоді в діяльності позашкільних закладів освіти на сучасному етапі. Проаналізовано результати педагогічного дослідження з проблем морального виховання та викладено основи оригінальної методики цього напряму виховної діяльності.

Ключові слова: моральне виховання, молодь, позашкільний заклад освіти, моральна вихованість, методика.

Малихін О.В. Стимулювання колективно-роздільної активності студентів як засіб формування вмінь самостійної навчальної діяльності

У статті показано можливості стимулювання колективно-роздільної активності студентів як засобу формування вмінь самостійної навчальної діяльності. Визначено, що колективні форми навчання сприяють формуванню загального позитивного ставлення до учіння та позитивно впливають на формування студентського колективу в цілому і виявлення колективної ініціативи. Доведено, що завдяки підвищенню колективно-роздільної активності студентів і їх груп відкриваються можливості її перетворення на самостійність високого рівня.

Ключові слова: стимулювання, колективно-роздільна активність, формування вмінь, самостійна навчальна діяльність.

Матюха Г.В. Врахування рівня сформованості розумових операцій старших дошкільників у навчанні іншомовного спілкування

У статті розглянуто розумові операції дітей старшого дошкільного віку. Доведено залежність навчання іншомовного спілкування від рівня їх сформованості.

Ключові слова: розумові операції, навчання іншомовного спілкування, діти старшого дошкільного віку.

Мельник О.М. Формування професійних умінь у майбутніх учителів початкових класів для роботи з учнями з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної освіти

У статті розглянуто систему роботи педагогічного коледжу з формування професійних умінь майбутніх учителів початкових класів з метою підготовки їх до організації педагогічного процесу в умовах масової загальноосвітньої школи з учнями з особливостями психофізичного розвитку. Обґрунтовано методологічні засади та педагогічні умови ефективності процесу підготовки.

Ключові слова: інклюзивна освіта, професійні вміння, особистісний підхід, діяльнісний підхід, ціннісно орієнтований підхід, педагогічні умови.

Міронова М.Ю. Готовність студентів гуманітарного профілю, які навчаються в системі післядипломної перепідготовки, до професійної діяльності (на прикладі психологів)

У статті розкрито професійну готовність, тобто суб'єктивний стан особистості майбутнього фахівця з психології, який вважає себе здатним і підготовленим до виконання професійної діяльності психолога й прагне її виконувати. Розглянуто компоненти психофізіологічної готовності майбутніх психологів, які навчаються післядипломно, до професійної діяльності: мотиваційно-ціннісний; когнітивно-оцінний; емоційно-чуттєвий; організаційно-особистісний і соціально-перцептивний.

Ключові слова: професійна готовність, професійна діяльність, система післядипломної перепідготовки.

Нікулочкіна О.В. Основні напрями модернізації післядипломної педагогічної освіти вчителів початкових класів

У статті розглянуто й обґрунтовано основні напрями модернізації післядипломної педагогічної освіти вчителів початкових класів, зокрема оновлення змісту освіти, неперервність освітнього процесу як комплексу соціально-педагогічних перетворень, застосування нових інформаційних технологій, а також сучасних форм і методів навчання. Подано детальний розгляд очно-дистанційної форми навчання (етапи, система контролю, результати навчання).

Ключові слова: модернізація, зміст освіти, неперервність освітнього процесу, очно-дистанційна форма навчання, педагогічний контроль.

Охріменко В.В. Проектне моделювання майбутнього спеціаліста будівельного технікуму

У статті розглянуто сутність проектного моделювання майбутнього спеціаліста будівельного технікуму, показано особливості формування професіоналізму особистості в умовах трансформації сучасного суспільства. Проаналізовано фактори, які впливають на розвиток професійно важливих і ділових якостей. Визначено складові моделювання та проекту.

Ключові слова: проектне моделювання, модель спеціаліста, творчий розвиток студентів, процес навчання, професійна діяльність.

Пейчева О.О., Ганжа О.П. Формування полікультурної особистості майбутнього економіста

У статті доведено доцільність застосування культурологічного підходу до вирішення проблем професійної економічної освіти. Узагальнено досвід вітчизняних і зарубіжних учених щодо розробки організаційно-методичних заходів, спрямованих на формування полікультурної особистості майбутнього економіста; теоретично обґрунтовано доцільність розробки інтегрованого спецкурсу для студентів економічних спеціальностей університетів.

Ключові слова: культурологічний підхід, полікультурна особистість, технологія.

Петренко Н.В. Педагогічні умови та методи формування професійно-етичної компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників

У статті розглянуто основні педагогічні умови та методи формування професійно-етичної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників, зокрема оптимізацію змісту навчання, вибір відповідних методів, форм і засобів навчання та створення на заняттях атмосфери доброзичливості й взаємоповаги.

Ключові слова: професійно-етична компетентність, майбутні офіцери, педагогічні умови та методи формування, суб'єкт-суб'єктні відносини.

Петрик Т.Д. Сучасні педагогічні методи професійної підготовки студентів театрального напряму до театральної імпровізації як творчого самопочуття актора

Система театральної освіти передбачає вдосконалення методів навчання, активізацію процесу освоєння знань, професійних навичок і вмінь. У числі багатьох методичних прийомів освоєння психотехніки актора – застосування імпровізації.

Ключові слова: імпровізація, сюжет, психологічний театр, вистава, драма, театральна педагогіка.

Поляков А.О. Використання структурно-логічних схем під час вивчення профільних дисциплін на юридичному факультеті у ВНЗ

У статті розкрито організаційні й педагогічні умови використання структурно-логічних схем під час вивчення профільних дисциплін на юридичному факультеті у ВНЗ. Доведено, що ці схеми допомагають розкрити логіку науки, оптимізувати самостійну пізнавальну діяльність студентів.

Ключові слова: структурно-логічна схема, неперервна освіта, юридична освіта.

Попова Г.Д. Проблема креативності в дослідженнях зарубіжних і вітчизняних науковців

У статті проаналізовано поняття “креативність” з погляду різних концептуальних підходів, а також зв’язок креативності з інтелектуальними здібностями, що впливає на творчий процес. Розкрито природу креативності.

Ключові слова: креативність, творчий процес, творчі здібності, інтелектуальна обдарованість, творча обдарованість.

Приходченко К.І., Горпинченко Г.В. Проблема формування художньо-конструкторських здібностей дітей молодшого шкільного віку

У статті розглянуто особливості формування художньо-конструкторських здібностей дітей молодшого шкільного віку. Особливу увагу приділено виявленню в науковій літературі різноманітних форм розвитку художньо-конструкторських здібностей у дітей молодшого шкільного під час уроків та після.

Ключові слова: формування творчих здібностей, технічна творчість, творча активність, творче мислення, творча особистість.

Рашковська В.І. Модель поетапного духовного розвитку майбутнього вчителя засобами образотворчої православної спадщини

У статті наведено науково-методичне обґрунтування та проаналізовано змістовий компонент моделі поетапного духовного розвитку майбутнього вчителя засобами ОПС як детермінанти його професійної підготовки.

Ключові слова: духовний розвиток, майбутній учитель, образотворча православна спадщина.

Соломіна С.М., Келембет Р.В. Готовність викладача ВНЗ до діалогу в професійній діяльності

У статті розкрито особливості, типи та функції діалогу в навчальному процесі. На основі аналізу літератури теоретично обґрунтовано структурні компоненти готовності викладача ВНЗ до організації діалогу в професійній діяльності: мотиваційний, когнітивний, особистісний, операційний та аналітико-рефлексивний.

Ключові слова: діалог, професійна діяльність, викладач ВНЗ.

Савіщенко В.М. Юридична компетентність як фактор соціалізації випускників ВНЗ

Обґрунтовано, що сучасний ринок праці потребує фахівців широкої кваліфікації. Юридична освіта дорослих – це не тільки надання допомоги тим, хто в період ранньої юності помилився у виборі професії, а й можливість підвищити рівень професійної майстерності керівників навчальних закладів, медичних установ, банків, підприємств тощо. Правову компетентність розглянуто як складову професійної майстерності сучасного фахівця.

Ключові слова: юридична освіта дорослих, професійна перепідготовка, професійна діяльність, професійна кар’єра, соціалізація особистості, андрографіка.

Скірко Р.Л. Проблема формування соціальної компетентності майбутніх практичних психологів в освітній теорії та практиці

У статті проаналізовано основні підходи, моделі формування соціальної компетентності як складової професійної компетентності майбутніх спеціалістів. Встановлено, що кожен фахівець має оволодіти компетентністю в різноманітних сферах діяльності, серед яких значною є соціальна. Проблема формування соціальної компетентності майбутніх психологів у процесі професійної підготовки потребує наукового обґрунтування.

Ключові слова: компетентність, соціальна компетентність, формування.

Совва С.М. Особливості, сутність та зміст міжнародної правової культури офіцерів-прикордонників

У статті з урахуванням загального уявлення про правову культуру особистості, основних функціональних обов’язків офіцера-прикордонника визначено сутність його міжна-

родної правової культури та охарактеризовано такі її складові, як мотиваційний, інтелектуально-інформаційний, практично-дійовий, особистісний та морально-вольовий компоненти.

Ключові слова: міжнародна правова культура, мотиваційний, інтелектуально-інформаційний, практично-дійовий, особистісний та морально-вольовий компоненти.

Суліна Л.В. Інтерактивні технології як засіб проектування змісту підручника з англійської мови для студентів природничих факультетів

У статті висвітлено проблему невідповідності вимог сучасної освіти до рівня володіння іншомовною компетенцією випускниками природничих факультетів та створеними нею умовами викладання іноземних мов. Спосіб подолання труднощів – використання інтерактивних методів викладання, механізм дії яких недостатньо вивчений. Розглянуто види та способи застосування інтерактивних методів. Практичним результатом застосування цих методів є випуск та експериментальна апробація розробленого на основі використання автентичного матеріалу “Reading Essentials for Biology. The Dynamics of Life” the interactive students’ textbook, методичного посібника. Він являє собою перший етап на шляху проектування та створення сучасного підручника для майбутніх спеціалістів природничих спеціальностей.

Ключові слова: зміст підручника, підручник інноваційного типу, самостійна творча діяльність, особистісно орієнтований підхід.

Сущенко Л.О. Науково-дослідна діяльність сучасного викладача вищої школи як важлива умова професійних інновацій

У статті проаналізовано основні напрями інноваційної діяльності в сучасній системі вищої освіти крізь призму науково-дослідної діяльності викладача. Її розглянуто як систему, що має свою структуру та складові.

Ключові слова: інноватика, інновація, нововведення, науково-дослідна діяльність.

Сущенко Т.І. Теоретичні аспекти педагогічної творчості виховання й управління нею

У статті уточнено деякі методологічні поняття творчості стосовно педагогічної праці. Визначено зміст феномену “педагогічна творчість”, його специфічні аспекти. Безумовне правило виховної творчості – покращувати особистісний статус кожної дитини в колективі, створювати реальні умови для повноцвінного його самовираження, розвитку кращих особистісних характеристик і можливостей; затребувати його ініціативу та творчість, не допускаючи при цьому гіпертрофованого розвитку однієї сторони особистості на шкоду іншим.

Ключові слова: виховання, педагогічна творчість, педагогічна праця.

Тархан Л.З. Розвиток сучасних вимог у підготовці інженера-педагога

У статті розглянуто динаміку сучасних вимог у підготовці інженера-педагога, що визначають специфіку підходів до визначення цілей, змісту, форм і методів, засобів здійснення.

Ключові слова: професійна освіта, професійно-технічна освіта, професійна компетентність, інтелект, креативність, проектно-діяльнісна позиція, соціальна активність, саморозвиток.

Тернавська Л.М. Проблема безперервної освіти в зарубіжній літературі

У статті проаналізовано погляди зарубіжних учених на сутність та значення безперервної освіти. Доведено, що теорія “навчання протягом усього життя” набуває дедалі більшої підтримки в сучасному світі. Це активізує законодавчу діяльність більшості країн, котрі розглядають безперервну освіту як стратегію національного виживання в сучасній конкурентній глобальній економіці, як засіб боротьби з безробіттям.

Ключові слова: безперервна освіта, навчання протягом життя, освіта.

Тимченко-Міхайліді Н.С., Пугач В.Б. Вправи як засіб саморозвитку, само-реалізації й самовдосконалення майбутнього митника в різновидах професійної комунікації

У статті на підставі аналізу наукових підходів розкрито деякі аспекти практичного досвіду використання вправ у структурі комунікативної підготовки майбутніх митників як засобу їх саморозвитку, само-реалізації й самовдосконалення.

Ключові слова: вправи, майбутні митники, комунікативна підготовка майбутніх митників.

Тищенко О.І. Феномен керівництва та лідерства в системі управлінської діяльності

У статті висвітлено питання керівництва як феномену управлінської діяльності.

Ключові слова: керівництво, лідерство, управлінська діяльність.

Ткаченко Л.П. Риторика як компонент освіти в Давньому Римі

У статті йде мова про розвиток риторики як складника освіти Давнього Риму. Охарактеризовано основні підходи римських ораторів до навчання ораторського мистецтва. Подано аналіз двох основних риторичних течій, що були започатковані Цицероном та Квінтиліаном.

Ключові слова: судова промова, політичне красномовство, педагогічна риторика, державна школа.

Фунтікова О.О. Самонавчання майбутніх фахівців як актуальна науково-педагогічна проблема

У статті проаналізовано самостійну роботу студентів ВНЗ як педагогічну умову організації самонавчання. Самостійна робота студентів випереджає самонавчання. Самонавчання студентів складається з таких компонентів, як активність і самостійність; може бути в галузі навчальних знань і в галузі дослідницьких знань.

Ключові слова: самонавчання, майбутній фахівець, самостійна робота.

Хлебнікова Т.М. Організація диференційованого навчання на основі індивідуальних освітніх програм в умовах післядипломної педагогічної освіти

У статті охарактеризовано основні підходи до організації диференційованого навчання на основі індивідуальних освітніх програм, які передбачають урахування індивідуальних особливостей слухачів, рівня їх підготовки за базовою спеціальністю, професійну компетентність та досвід роботи, вибір адекватних відповідно до цих показників змісту освіти методів і форм роботи.

Ключові слова: післядипломна освіта, диференційоване навчання, індивідуальні особливості особистості, індивідуальна освітня програма.

Черепехіна О.А. Концепція формування професіоналізму майбутніх психологів у ВНЗ

У статті подано авторське бачення концепції формування професіоналізму майбутніх психологів у ВНЗ. Обґрунтовано необхідність цілеспрямованої роботи зі створення стимулувального навчального середовища фахової підготовки, головною цінністю й результатом якої є сформований на високому рівні професіоналізм у психологів.

Ключові слова: професіоналізм, психолог, формування професіоналізму, фахова підготовка психологів у ВНЗ.

Чернова К.М. Психолого-педагогічні та філософські витоки дослідження поняття рефлексивної культури майбутнього менеджера

У статті наведено прийняті в сучасній науковій літературі групи професійно значущих якостей менеджера, наголошено на необхідності володіння менеджером інтегрованими професійними навичками та якостями. Спираючись на прийняту в психології праці класифікацію, виділено такі групи якостей: моральні, комунікативні, вольові, інтелектуальні, атенційні, психомоторні.

Ключові слова: професійно значущі якості, менеджер, професійна діяльність менеджера.

Ширіна О.О. До питання про концептуальні підходи до полікультурної освіти

У статті розкрито історико-філософські та історико-педагогічні корені полікультурної освіти. Виокремлено деякі концептуальні підходи до полікультурної освіти.

Ключові слова: концептуальний підхід, полікультурна освіта.

Шкільова Г.М. Проектувальна основа конструювання методичних знань майбутніх учителів початкових класів

У статті розглянуто метод проектів як проектувальну основу навчання майбутніх фахівців. Проаналізовано можливості цього методу.

Ключові слова: метод проектів, проект, майбутній фахівець, початкові класи.

Шурко Г.К. Принципи неперервної професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників

У статті розкрито основні принципи неперервної професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників.

Ключові слова: неперервна освіта, неперервна професійна освіта, принципи неперервної професійної підготовки.